

STUDENTEN WEEKBLAD

12^e Jaargang.

No. 17.

HOOFDREDACTEUR: J. E. A. DE VOGEL.

REDACTEUREN: H. G. NOLEN, H. TH. BAART DE LA FAILLE,
C. A. PIEK, C. TELLEGEN, B. STEPHAN.

FAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: L. J. POLDERMAN.

Donderdag

10 Febr. '10.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. W. WALTMAN JR.
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: v. Leeuwenhoeksingel 17.

Inhoud.

Iets over de Studie aan de T. H., door B. S.
De Algemeene Enquête, door J. C. Arkenbout Schokker.
Geen Sprookje, door E. H.
Antwoord aan E. H., door B. Stephan.
Naar aanleiding van „Sprookje”, door J. M.
Antwoord aan den heer J. M., door B. Stephan.
Weg met het pessimisme van die Grootvaders, door S.
Antwoord aan den heer S., door B. Stephan.
Socialisten, door J. Ente.
Oprichting Studenten-Afdeeling T. H. van het A. N. V.
Voorstellen van Wetswijziging.
De Wetswijzigingen in tweede lezing, door T.
Boekbespreking. — Annuarium, door H. G. N.
Ontvangen boeken.
Berichten en mededeelingen.
Agenda.
Feuilleton. — Het Antwerpsch Congres, door R. v. I.

Iets over de Studie aan de T. H.

Het is ongeveer een maand geleden, dat de Rector der Technische Hoogeschool bij gelegenheid van de Diës dier instelling er op wees dat het aantal repetitoren zoo onrustbarend gestegen was, dat er weldra wanneer dit verschijnsel aanhoudt, op elke 12 studenten een repetitor zal zijn. Inderdaad wijst dit verschijnsel op iets verkeerd, met een aanhaling van Shakespeare zou men kunnen zeggen: „There is something rotten in the state”, de kwestie is: wat er verkeerd is!

Een redenatie, die ik vaak gehoord heb om deze overvloed van repetitoren te verklaren zegt eenvoudig: Elk verschijnsel heeft een directe oorzaak, er komen in Delft steeds meer repetitoren, die menschen hebben blijkbaar reden van bestaan, anders waren zij er niet, er is dus een behoefte aan repetitoren, wanneer die behoefte bestaat volgt er uit, dat een groot deel der studenten de studie niet zelfstandig kan volgen, conclusie: de studie aan de T. H. is te moeilijk.

Die redenatie is juist tot aan de laatste regel, maar dan is de conclusie m. i. volkomen onjuist. De studie aan de T. H. is niet te moeilijk, integendeel.

Elk normaal mensch kan in Delft wanneer hij hard werkt, en volhoudt tenslotte ingenieur worden, ik heb zelfs meerdere menschen met een minder dan normaal verstand de ingenieurstitel zien halen. Dat dit mogelijk is komt mij afkeurenswaard voor, en wat moeilijkheid aangaat zou ik de studie te Delft in het belang der Hollandsche Ingenieursstand liever moeilijker dan gemakkelijker zien. Men moet echter wel onderscheid maken tusschen kwaliteit en quantiteit en het wil mij voorkomen, dat wat het laatste aangaat hier soms heele vreemde dingen worden vertoond. De hoeveelheid woorden, die in Delft op colleges verspild worden, (en hier beteekent woorden: tijd, tijd, die beschikbaar kan zijn voor grondiger studie), is in sommige studievakken overweldigend. Daaruit, en uit de eruit voortvloeiende verveling die dikwijls de collegezalen doet mijden, moet, naar ik meen, voor een gedeelte het repetitoren-dom verklaard worden.

Dit is echter niet de hoofdoorzaak, die ligt veel dieper en wel in het volslagen gemis bij de meesten der hier studeerenden van het begrip: „Universitaire studie”.

Officieel studeeren wij aan een inrichting voor hooger onder-

wijs, maar voor drie kwart doen de studenten hier niet anders dan een H. B. S. met vijfjarigen cursus af te loopen, zij blijven in de tredmolen, die zij op de hogere burgerschool leerden belooen en trachten hun ingenieurs-diploma te behalen op dezelfde wijze waarop zij eens hun eindexamen-H. B. S.-brevet verkregen.

Op hun kaartje staat heel deffig: techn. stud., maar het essentieele van een hogere studie, d. i. zelfstandig studeeren, vrije studie ontgaat hen ten eenenmale.

Dit type student bestaat ook aan de Universiteiten, is daar echter uitzondering, hier regel.

De gevolgen van een dergelijke studie, bestaande uit trouw alle colleges afloopen, elken middag acte de présence afleggen op teekenzaal of laboratorium, om dan ten slotte de avond te benutten met het in inkt zetten van teekeningen, of het uitwerken van verslagen, zijn allerverderfelijkt. Het directe gevolg is een verregaande bekrompenheid, die maakt, dat men met den jongen ingenieur over geen ander onderwerp dan zijn vak kan spreken. Voor buitenstaanders is dat vervelend, maar voor de man zelve is het veel erger, zijn wijze van studeeren wreekt zich later op zijn maatschappelijke loopbaan, zijn gebrek aan algemeene ontwikkeling doet hem maatschappelijk kwaad, en de eenzijdigheid van zijn vakstudie verhindert hem tot groote dingen te komen want het onderling verband, dat tusschen alle wetenschap bestaat ontgaat hem.

Dat dit soort student ook voor een groot deel schuld draagt aan het groote aantal repetitoren is eenvoudig genoeg na te gaan. De aandrang tot zelfstandigen arbeid bestaat niet bij hem, door zijn geregeld alle colleges loopen en zijn voortdurende omgang met professoren en assistenten op teekenzalen enz., heeft hij zich weliswaar een dagverdeling geschapen, die voor hem de plaats inneemt van het H. B. S.-leven, maar de prikkel die in zijn H. B. S.-tijd hem dwong om 's avonds te werken, bestaat niet, strafwerk en rapporten zijn aan de T. H. onbekend, maar dat is dan ook het eenige wat voor hem de hogeschool van een burgerschool onderscheidt. Maar het gemis van dien prikkel fnuikt hem, want daardoor komt het, dat hij ten slotte een zekere serie keurige dictaten heeft, van de inhoud waarvan hij slechts een verwijderd en oppervlakkig begrip heeft. Nadert dan de examentijd dan moet ten slotte een repetitor die dwang geven, die voor hem een sine qua non voor eigen arbeid is.

Dat er natuurlijk ook een categorie menschen is, die zich uit pure luiheid de wijsheid liever lepelsgewijs laten toedienen door repetitoren, dan dat zij zelve iets uitvoeren, is zeker te betreuren, maar zij vormen niet de meerderheid der repeteerende jongelingschap, en komen aan elke universiteit voor.

Vragen wij ons nu af, waar het aan ligt, dat het zoo juist geschilderde type student aan de T. H. zoo overheerschend voorkomt, dan ligt allereerst voor de hand om de oorzaak ervan te zoeken in de voorafgaande opleiding. Ongetwijfeld is er een groot verschil tusschen de student, die een gymnasiale studie achter zich heeft, en hem, die een H. B. S. heeft afgevoerd.

De studie der klassieke letteren, die een zoo overwegend stempel drukt op het gymnasium als onderwijsinstelling wekt in veel grooter mate, door de onderwerpen, die in verband met die studie worden aangevoerd, tot zelfstudie op, dan de zoo oppervlakkige studie aan onze H. B.-Scholen, in wier programma geen dominerende lijn is te erkennen, en die door haar overvloedigheid juist nadeelig werken, daar een leidende gedachte bij zulk onderwijs afwezig is.

Dat voor een gymnasiast als student het begrip vrije studie minder vreemd is dan voor de Hooger Burgerscholier valt dus

m. i. niet te verwonderen. Nochtans zien wij aan de Universiteiten vele H. B. S.-jongens aankomen, die zich zonder veel moeite aan de hogere studie aanpassen.

Waarom is dat dan in Delft niet het geval? Mijn antwoord luidt: Omdat te Delft een Hoogeschool alleen in naam bestaat.

In de wijze waarop hier het onderwijs is geregeld schuilt de wortel van het kwaad.

De uitvoerigheid waarmede hier de meeste onderwerpen worden behandeld geeft de collegevolgende student een gevoel van „dat begrijp ik heel goed”, dat oorzaak is, dat hij geen neiging gevoelt om door eigen studie een beter inzicht in de behandelde onderwerpen te krijgen. Wat ik hier zeg klinkt misschien vreemd, men zou er uit kunnen destilleeren, dat ik wilde, dat hij het gevoel kreeg „daar begrijp ik niets van”, dat is mijn bedoeling natuurlijk niet. Wat ik wil is eenvoudig, dat de behandeling der onderwerpen zoo wordt, dat de student niet het idee krijgt: „Van dit onderwerp heb ik nu alles wat er belangrijks in is gehoord, het onderwerp is uitgeput”, maar integendeel, dat hij gedurende het college moet denken: „Dat is interessant, ik begrijp het idee wel, maar ik moet toch die zaak eens dieper bestudeeren om het te laten doordringen”.

Ik ben ervan overtuigd dat de doorvoering hiervan geen utopie is, maar tot de directe mogelijkheden behoort; door bekorting, en wel in dien zin, dat niet de omvang van het behandelde wordt bekort, maar dat detaileringen worden vermeden, kan men ongetwijfeld tot een verbetering geraken.

Er moet veel minder voorgekauwd worden!

Vooraf geldt dit, wat de meer theoretische wetenschappen aangaat, de behandeling bijv. in de eerste studiejaren van wiskunde en natuurkunde, hoe goed ook als zoodanig in hun tegenwoordigen vorm, draagt toch, naar mijn bescheiden meening, geenszins het kenmerk van wetenschappelijke hoogte.

Het is veel te veel voortzetting in den trant der H. B. S. Ik noem juist die vakken omdat zij m. i. het sterkst aan het genoemde euvel lijden: uitvoerigheid zonder wetenschappelijk hoog te staan. En juist in die vakken kan men door beknopt te zijn zoo veel bereiken. En daarbij komt, dat het voor de docenten, als dienaren der wetenschap, toch veel meer voldoening moet schenken, hun colleges op het peil van werkelijk hooger onderwijs te houden, dan ze tot een les geven in den zin van het middelbaar onderwijs terug te brengen. Dat de colleges moeilijker te volgen zullen zijn, ongetwijfeld! Maar ook: des te beter.

Wij leven nog steeds in een tijd dat alle mogelijke jongelui, die de H. B. S. hebben afgeloopen, roeping of geen roeping tot het vak, naar Delft worden gestuurd. Hoe vlugger dat voorbij is, des te beter voor de ingenieursstand. Reeds is die stand maatschappelijk gedaald door de geweldigen aandrang van maatschappelijk minder bevoordeelden, wier eerste werk na het ingenieursexamen is coûte que coûte een baantje te krijgen, al wordt het ook nog zoo slecht betaald, laten wij, als tegenwicht dan tenminste zorgen, dat het peil van onze ingenieursstand wetenschappelijk stijgt.

FEUILLETON.

Het Antwerpsch Congres.

Verwacht, geachte redactie, vooral geen ernstig, diep rapport van Uwen officieelen afgevaardigde! Zeker er was een congres in Antwerpen, waar veel is tot stand gekomen, maar daar waren ook feesten en in de stemming daarvan hoop ik te blijven om U te kunnen vertellen van wat ik in Antwerpen beleefde. De groote dagbladen hebben uitvoerige verslagen bevat van het congres en daarom zal ik als het in mijn verhaal te pas komt, op het behandelde terugkomen zonder 't weer op den voet te volgen.

29, 30 en 31 Januari. Feesten en Congres te Antwerpen, ter gelegenheid van 't kwart-eeuwfeest van den Nederlandschen Studentenkring aan het Hooger Handelsgesticht te Antwerpen. Dat was de opzet. En het vorig jaar kreeg het S. W. al stukken van Haegeman, de ziel van het inrichtingscomitee, om propaganda voor de feesten te maken. Eerst zouden ze November 1909 plaats hebben, maar dit werd later veranderd in de drie laatste dagen van Januari, en zoo kregen we bericht dat men op ons, Delvenaren, rekende, „met warmen handdruk” enz. Ja met warmen handdruk, zoo onderteekent de Vlaamsche student, en hij begint zijn brief met „Hooggeachte Heer en Makker.” Dat klinkt heel anders dan de ambtelijke brieven, die Nederlandsche studenten aan elkaar schrijven!

Daarom komt mij de weg in de laatste jaren ingeslagen, leidend tot een vergemakkelijking van de studie, verkeerd voor.

De Technische Hoogeschool moet geen technikers afleveren, maar **wetenschappelijke ingenieurs**. En daarom herhaal ik: laten wij trachten het wetenschappelijk peil in de hoogte te brengen, door een zij het ook moeilijker, dan toch wetenschappelijker studie.

Vooraf de wiskunde die een hoofdwetenschap, niet een hulpwetenschap voor den ingenieur is, moet het onderwerp van een diepere studie zijn dan nu het geval is.

Zoover moeten wij het brengen, dat wij het iemand met een verstand beneden het normale peil onmogelijk maken ingenieur te worden. Op het oogenblik is het nog lang niet zoover, maar met medewerking van de zijde der hoogleeraren en der studenten is het te bereiken.

En wanneer eenmaal de student de weg tot zelfstudie is gewezen, wanneer het onderwijs aan de T. H. hem dwingt zelf de onderwerpen dieper te beschouwen, dan zal ook het repetitorenverminderen.

Ten slotte nog iets. In den zin van wetenschappelijke studie valt ook niet het teekenen op teekenzalen onder direct toezicht van professor en assistenten. Die methode kweekt een gevoel van afhankelijkheid, de student durft niets op eigen initiatief te doen, maar haalt liever bij elke moeilijkheid, die hij ontmoet den assistent er bij. Op die manier worden geen zelfstandig construeerende ingenieurs verkregen. Hoe meer de student bij het teekenen op zichzelf is aangewezen hoe beter, het scherpt zijn inzicht en dwingt tot zelfstandig handelen, daarom moet alle dwang tot teekenen op teekenzalen worden opgeheven. Het mag niet als verkeerd worden beschouwd, wanneer iemand uitsluitend thuis teekent, integendeel.

Nu weet ik wel, dat er in Delft een repetitor in het teekenen is, hetgeen een zeer eigenaardig baantje moet zijn, maar per slot van rekening hebben wij hier niet uitsluitend met kwajongens te doen, maar met studenten, die zelve moeten begrijpen dat alleen eigen arbeid hen vooruit kan helpen.

B. S.

De Algemeene Enquête.

Met genoegen las ik in het S. W. van 3 Februari het plan van de Centrale Commissie voor de Studiebelangen tot het houden van een enquête, en daar de Commissie in het einde van dat stukje zelf uitlokt, dat anderen hierover hun meening zullen zeggen, wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om eenige woorden te schrijven, die misschien iets kunnen bijdragen tot opwekking der ingeschrevenen. Want hoog noodig is het zeker, dat deze weer eens opgewekt worden. Nog slechts een paar jaren geleden heeft de overgrote meerderheid de oprichting der Centrale Commissie bekrachtigd, en men heeft de nieuwe Commissie

En nu het verhaal. Vrijdagavond negen uur was ik nog zonder reisgenooten, maar om tien uur waren er al drie en den volgenden morgen werd de vijfde man zich bewust van zijn plicht om mee te gaan naar het congres. Om kwart over twee vertrokken we, en namen afscheid van Delft door den Vlaamsche Leeuw te zingen, wat ons toen nog maar slecht lukte.

Tot Rotterdam had de reis niets merkwaardigs, maar daar dwaalde de Plane-Vir-beweging over het perron, door mijn „makkers” nauwkeurig opgenomen, als de man, die de laatste twee weken gemiddeld drie kolommen aan het S. W. bezorgd had. Er werd kennis gemaakt met een warmen handdruk en het bleek dat Plane Vir wachtte op de Leidenaars, die per sneltrein zouden komen.

In Eschen begon het meenens te worden. Daar stonden een tiental Leidenaars aan het loket, ook om kaartjes voor Antwerpen, en niemand dacht toen bij de vormelijke kennisgeving, hoe spoedig de Vlaamsche gemoedelijkheid op ons zou overslaan. Toen we de Middenstatie van Antwerpen binnenreden, wurmden we allen vijf ons hoofd door het raampje om de Vlaamsche broeders te zien, en zoo waar, daar stonden ze met hun vlaggen. Toen we uit de trein stapten, zagen we over de heele lengte van het stampvolle perron wat menschen met gekleurde petten staan, die het Wilhelmus zongen. Het waren onze Zuider-broeders. Van alle kanten kwamen nu ook Hollanders uit den trein, die als herkenningsteeken hun insigne op hun overjas droegen, wat een schoon gezicht gaf zulle! Zoo was de Senatus Veteranorum uit Utrecht te herkennen aan hun beroemde kraag en Prins Willem IV uit Groningen

uitgebreide stof tot arbeid gegeven door haar te overstroommen met opmerkingen de T. H. betreffende. En nu? . . . Het schijnt, alsof heel Delft is ingeslapen, of er, behalve de commissie-leden zelf, geen ingeschrevenen meer zijn; tenminste geen, die belangstelling hebben voor hun eigen opleiding. Of zouden de studenten, hoewel belang stellende in het onderwijs, toch geen enkelen wensch meer hebben, die nog onvervuld is, alle regelingen, betreffende programma, rooster, examens enz. volmaakt vinden en de toestand van alle gebouwen juist zooals zij het wenschen!

Doch wie hier goed om zich heen luistert zal bemerken, dat noch het een noch het ander het geval is, dat er wel degelijk wenschen, of zelfs een enkele maal grieven bestaan, doch dat deze slechts in een kleine kring worden geuit en aan de Centrale Commissie niet worden meegedeeld.

Ingeschrevenen, waartoe dient toch dit verzwijgen van Uwe gedachten? Uw eigen ontevredenheid wordt er volstrekt niet door gesust en ge maakt de C. C. het werk moeilijker. Meent ge soms dat het toch niet geeft of men zich al tot haar wendt? Ik zou hun, die dat denken, den raad willen geven de twee laatste rapporten eens in te zien. Ge zult dan zien dat steeds de bezwaren der ingeschrevenen ernstig overwogen zijn, dat de Commissie, indien zij zich met den uitgesproken wensch kon vereenigen, steeds stappen deed tot verwezenlijking daarvan, en dat dit streven al verschillende malen tot het gewenschte resultaat leidde. Zou dit dan nu niet weer zoo kunnen zijn? Ik ben er vast van overtuigd, dat dit wel degelijk kan, als tenminste gij allen de Commissie op de hoogte houdt van Uwe wenschen.

Of zwijgt ge soms in de meening dat de Commissieleden vanzelf wel voldoende op de hoogte zijn? Ieder begrijpt toch dat dit niet het geval kan zijn. De negen personen, die de C. C. vormen (dus nog niet één per honderd ingeschrevenen) kunnen onmogelijk met alle studeerenden in contact komen, als niet elk van de studeerenden zelf daartoe meewerkt. Daarom rust op ieder die hier studeert de plicht, zich steeds schriftelijk met de C. C. in verbinding te stellen. indien hij eenigen wensch of eenige opmerking heeft, welke de studie aan de T. H. betreft.

Nog een enkele opmerking moet ik hier maken, welke betreft de studenten der eerste twee studie jaren. Meer nog dan anderen hebben deze dikwijls de gewoonte zich niet te bemoeien met de studiebelangen-behartiging. De C. C. merkt van deze ingeschrevenen niets. Toch is voor een goeden gang van zaken noodig, dat juist bij dezen het contact met de C. C. nog hechter is. Het ligt in den aard der zaak, dat de vakvereenigingen naar de C. C. personen zullen afvaardigen, die al een deel der studie achter den rug hebben en daardoor in de gelegenheid zijn geweest, zich eenigszins een oordeel te vormen over den toestand van het onderwijs in hun afdeling en zoo mogelijk ook daarbuiten. De Commissie zal dus onder normale omstandigheden steeds bestaan uit studenten van de drie oudste studie jaren. Doch dit maakt te dringender noodzakelijk dat zij door de jongere

sjouwde daarachter met zijn handkoffer. We maakten kennis met de Heeren, gekomen om ons te ontvangen en die opvielen door witte petten met buitengewoon lange zwart leeren kleppen en 'n stormband. Toen ging me een licht op wat 't ding boven het wapen der Antwerpsche Studentenkring was, en dat we hadden uitgemaakt voor een pijp, een vogelkop, enz. Dat was hun pet, die ze nooit afzetten!

Ik kwam te weten, dat ik „den Weber” was ondergebracht met alle andere Nederlanders en zoo trokken we achter de vlaggen aan Antwerpen binnen. Verbeeld je in Holland een studenten-optocht met vaandels, waarbij geen politie hinderlijk was, en commissarissen van orde en dan ons hoog geroemd publiek. Hier liepen we zonder eenig ceremonieel in groepjes naar Hotel Weber, door een van de drukste „leien” van Antwerpen. In Antwerpen is men zoo goed Vlaamsch, dat men van het Fransche „Avenue” niets wil weten en zoo heet de straat tweetalig „de Keyser-lei” en „Avenue de Keyser.” Deze lei dan, is een prachtige breede straat met een elektrische tramlijn naast de ruime voetpaden aan weerskanten, met boomen en buitengewoon veel koffiehuisen.

De Vlamingen gingen met hun vlaggen reeds dadelijk naar „Tipo Tib”, het vergaderlokaal der Antwerpsche Studenten; wij wandelden verder naar ons logies, omdat we ons eerst in gala zouden steken vóór de officieele opening der feesten. We hadden dus het eerste nummer van het programma achter den rug. „Men geleidt de afgevaardigden naar hunne gasthoven” en tot zoover ging alles best. De verdeling over de kamers in het hotel duurde vrij lang, maar dat werkte gunstig op de

jaren goed op de hoogte wordt gehouden, wil zij ook hun belangen naar behooren behartigen.

Ten slotte dus aan alle ingeschrevenen zonder uitzondering:

De Centrale Commissie is blijkbaar beziel met de beste voornemens; ontmoedigt haar dan niet door Uw laksheid, maar wordt wakker uit Uw slaap, steunt de C. C. in haar werk en werkt mede, den band tusschen U en haar, die dreigde te verbreken, weer te versterken. De Commissie zal U, door de te houden enquête, een mooie gelegenheid daartoe bieden; laat die gelegenheid niet voorbijgaan.

J. C. ARKENBOUT SCHOKKER.

Geen Sprookje!

Sagen sie ihm,
Dass er für die Träume seiner Jugend
Soll Achtung tragen, wenn er Mann sein wird,
Nicht öffnen soll dem tötenden Insekte
Gerühmter, besser Vernunft das Herz
Der zarten Götterblume — dass er nicht
Soll irre werden wenn des Staubes Weisheit,
Begeisterung, die Himmelstochter lästert
Ich hab es ihm zuvor gesagt.

Hebt ge het gelezen: Götz Krafft, „Die Geschichte einer Jugend”? Hebt ge méégevolgd die jongensziel in haar langen telkens zelfvernietigenden kamp, vóóruit, naar hooger vorming? Hebt ge ze gelezen de telkens zoo beslist uitgesproken meeningen, dié der wereld voorgeworpen worden, als eens ridders handschoen, uit behoefte naar heftiger opvoedenden strijd?

En als er dan iemand dien Götz den mond wou snoeren, juist omdat hij nog aan 't strijden, en enthousiast, was, hem vroeg zijn „Sturm und Drang” te laten varen voor de lautheid van een zoogenaamde „breede kijk”?

Dan hoop ik, dat ge mét mij zult zeggen „Laat U electrisch of anders gaarkookken met uw oude h. . . van een grootvader, want uw kleinkinderen (alias S.-W. lezers) voelen zich goddank nog jong!”

Ik zou U, waarde heer B. S., kunnen repliceren in Uw eigen stijl, kunnen vertellen: „Er was een jonge man, die op zijn perpetuum-mobile-gedreven-luchtledig-machine door het heelal zweefde. En met hem was een man, die riep: „het gaat te hard! Pas op!” Het gaat te bar!!! En . . . Maar ik acht de S.-W. lezers nog hoog genoeg om ze in staat te zien, een argumenteering te volgen, zonder zoete koek van Zondagbladsprookjes er omheen, bij wijze van chocolaadje als je levertraan slikt.

Als ik Uw geschrijf van zijn poëtischen (?) bolster ontdoe, zie ik er den volgende hoofdinhoud in:

1°. De S. D. S. C. wil niet trachten de verschillende gezichtspunten van het socialisme van allerlei zijden te doen belichten.

kennismaking en daar bleek dat er heeren waren van de vier universiteiten, en van Wageningen. Het was een gedrang van Senatoren, Minerva-redacteuren, bestuursleden der Studentenafdelingen van het Algemeen Nederlandsch Verbond en dan nog enkele belangstellenden zonder beroep. We hadden allemaal onze kamers in een soort van aanhangsel van het hoofdgebouw, waar je alleen kon komen langs een aantal gangen en trapjes om naar van te worden. Dat deze voorzorg om het congres wat afgescheiden te houden geen verkeerde zet was — maar daarover later.

Ik verkleedde me in der haast, kocht een roode anjelier als onderscheidingsteeken bij gemis aan een of ander lint van het S. W. en sloot me aan bij een troepje anderen, ook op weg naar Tipo-Tib voor de officieele opening. Het liep tegen zessen en omdat het Zaterdag-avond was en bijna Carnaval was het gezellig druk in de straten, die we door moesten. Wat me nog opviel was, dat de klabakken al hun best deden op Londensche Bobbies te lijken (al waren ze veel te klein van stuk) en daarom een knods achter hun rug lieten bengelen.

„Tipo-Tib” bleek een klein koffiehuis te zijn; we schoven de nauwe gelagkamer door en werkten ons een smalle trap op, ontdekten geen plaatsje voor onze overjassen en trachten met jas en al het zittingslokaal binnen te dringen, wat zoo makkelijk nog niet ging, omdat het eivol was met allerlei gekleurde petten en baretten, waaronder menschen zaten of stonden. Want dat dient nog eens uitdrukkelijk vermeld, zijn „studenten kapsel” afzetten doet een Vlaming niet dan bij overmacht.

20. De club verlangt van haar leden dat zij Het Erfurter Programm onderschrijven.

30. Het E. P. bevat niet de hoofdbeginselen der Sociaal-Democratie.

Hierop antwoord ik:

1e punt. Dit „belichten” is ons groote en eenige doel. Wij zullen in hoofdzaak als inleiders socialistische sprekers laten komen, omdat wij meenen — waar het hier niet een beknopte uiteenzetting van het geheel, maar een gedetailleerde behandeling der onderdeelen geldt — alleen bij een voorstander de daartoe noodige kennis én liefhebberij vereenigd te zullen vinden. Wij zullen echter, waar wij kunnen debat bevorderen, zoodat er gelegenheid genoeg zal zijn eventueele keerzijden aan te toonen.

Ten overvloede constateer ik hier uitdrukkelijk, dat de S. D. S. C. als zoodanig in geen verband hoegenaamd staat met eenige politieke partij.

Indien wij dus meenen, in het belang van de kracht harer werking, aan onze studieclub een theoretische kleur te moeten geven, beweren we niet „reeds evenveel te weten als groote mensen”.

Wat betreft de buitengewone jeugd van onze leden: de heer B. S. schijnt te denken dat de S. D. S. C. uitsluitend bestaat uit haar 3 bestuursleden. Welnu tot zijn stichting deel ik bij dezen mee dat er nog andere zijn, en daaronder menschen die den heer B. S. ten doopvont hebben gehouden zoodat hij onzen secretaris.

Punt 2. Ik kom hier nog eens terug op de bovengebruikte uitdrukking theoretische kleur. Indien de heer B. S. zich de moeite had getroost onze statuten met zorg te lezen, zou hij niet, zooals nu, over het hoofd hebben gezien dat daar slechts sprake is van het eerste deel van het Erfurter Programm. Dit nu, formuleert alleen de hoofdinhoud van de sociaal-democratische theorie: „door klassenstrijd onvermijdelijk naar socialiseering der productiemiddelen”. Dat dit werkelijk „het centrale punt” is, werd nog onlangs door Professor Van Blom op zijn staathuishoudkunde college (Donderdag 3 Febr. 1910) uitdrukkelijk gezegd. En al vindt de heer B. S. de S. D. S. C. ook een uiting van verwaandheid, indien hij van haar omformuleering verwacht van een tekst, samengesteld door de knapste socialistische onzer eeuw, bedriegt hij zich.

Naar aanleiding van de insinueering als was de verwijzing naar het E. P. een daad van struisvogelpolitiek, doe ik de vraag: „Wie speelt méér verstoppertje, degene, die zijn lauwheid dekt door geschermd met „breede kijk” of hij, die door het aannemen van een veel bestreden leus op zich neemt haar „sans peur et sans reproche” te verdedigen?”

Ten slotte de bewering dat het E. P. niet een voldoende criterium voor socialisme zou zijn. Wil de heer B. S. mij s. v. p. eens de „heele afdeelingen” (van sociaal-democraten let wel) noemen die de principes van het eerste deel E. P. loochenen? De Fabian Society, een groep utopisten, die tot

In een vrij kleine kamer, met een paar gekleurde ledenlijsten van vereenigingen aan de wanden stond een tafel, waarachter het Inrichtings-Comiteit van het Congres met witte dassen en het geelzwarte bestuurslint schuins over het vest. De Nederlandsche officiële afgevaardigden moesten voor de tafel komen zitten, waarop een reusachtige hoeveelheid glazen van allerlei vorm stond, voor de eerewijn van straks. Ik kan U het groot verschil tusschen het Hollandsch en Vlaamsch studentendom niet beter voor oogen brengen, dan U er even op te wijzen hoe bij ons zoo iets zou gebeuren. Daar zou het ontvangend bestuur met zijn gasten binnentreden, het volk zou opstaan en hun toezingen, en daarna luisteren naar wat achter de groene tafel in deftige volzinnen wordt beweerd. Hier niets van dat alles. Eenvoud, en als er stijfheid was, dan hadden wij Hollanders dat meegebracht, want de roep van de luisterrijke vertegenwoordiging bij lustra door de verschillende Senaten is tot Vlaanderen doorgedrongen en had daar de gemoederen enigszins doen bevroeren.

Het was er stampvol, zoo vol, dat de voorzitter er ieder nog eens aan herinnerde, dat deze bijeenkomst alleen was voor de officiële afgevaardigden en den anderen makkers verzocht op te stappen. Maar niemand roerde zich, wat misschien uit het vooruitzicht op eerewijn te verklaren viel. Ieder praatte wat met z'n buurlieden, het was een slappe stemming van verwachting. Eindelijk verschenen ook de dragers der blauwe linten uit Leiden en kon de opening plaats hebben.

Des voorzitters keel belette hem te spreken en zoo werden we door zijn rechterhand Pol Perreau in zangerige taal welkom

socialiseering wil komen door philanthropie der rijken, is — wat men overigens over haar leer moge denken — wel sociaal maar niet sociaal-democratisch. De Engelsche vertegenwoordigers der „internationale sociaal-democratie” de I. L. P. en S. D. F. erkennen wel degelijk de klassenstrijd. Evenzoo de „Parti socialiste” in Frankrijk. Zelfs de modernste richting in de sociaal-democratie, de revisionistische, heeft niet aan die beginselen getornd. Tot de heer B. S. ons, in zijn grootvaderlijke wijsheid, iets beters heeft aangewezen zullen we het E. P. dus maar in onze statuten houden!

Ten slotte nog een algemeene opmerking aan den heer B. S. Deze weidt zelf uit over de sociale nooden, verklaart zelf dat de S. D. daar de radicaalste oplossing voor aan wijst, en kán dus onmogelijk een principieele tegenstander zijn van onze poging in deze richting meer licht te verspreiden. Had het dan niet van een brederen kijk getuigd indien hij, in plaats van ons — om een quaestie van vorm — (en dat nog ten onrechte) te bestrijden, zijn steun en adviseerende hulp had gegeven voor een streven dat, van wie het ook uitgaat, toch, volgens hem, op zijn minst gezegd niet te veroordeelen is?

Ik hoop dan ook dat, indien hij ook al het lidmaatschap onvereenigbaar acht met zijn opvattingen, wij den heer B. S. spoedig onder onze buitengewone leden zullen tellen.

E. H.

Antwoord aan E. H.

Waarde Heer E. H. Met onverholven belangstelling en een gevoel van een zekere satisfactie heb ik Uw stuk doorgelezen. Mijn eerste conclusie is: dat de S. D. S. C. een enthousiast president heeft, dat doet mij genoeg het kan der vereeniging slechts goed doen.

Mijn tweede conclusie is: Wellicht door uw enthousiasme verblind hebt gij niet gevoeld waarover ik gestruikeld ben wat de S. D. S. C. aangaat. Ik zal trachten U dat nader toe te lichten.

Allereerst echter dit. Als ware het een geweldige onthulling, zoo komt gij aan het einde van uw betoog tot de conclusie dat ik geen principieele tegenstander kan zijn van uw poging tot bestudeering van het socialisme. Maar, waarde heer E. H. hebt gij dan ergens in mijn Sprookje iets kunnen vinden, dat erop wees, dat ik in 't streven op zichzelf iets onsympathieks vond? Neen toch. Alleen de wijze, waarop ons de S. D. S. C. is opgediend deed mij onaangenaam aan. En wanneer er dan sprake is van „breeden kijk”, dan moest ik al zeer rekbare ideeën hebben als ik om een principieele (en niet een vorm) kwestie was heengestapt terwille van dien „brederen kijk”.

(Zie verder Tweede Blad).

geheeten als de „ollandsche broeders, die over Moërdijk waren gekomen”. De macht der Nederlandsche studentencorpsen was hun niet onbekend en zij hoopten dat deze zouden meewerken aan het groote ideaal van de inrichters van het congres en hun, Vlamingen, steunen in de zware strijd voor eigen taal. Een kleine bediende vulde alle kelken, wat de noodige tijd in beslag nam en daarna werd op de goede afloop en onderlinge verbroedering het eerste glas geleegd, wat een beetje beroering gaf omdat alles naar voren drong om een beker met het goude vocht machtig te worden. Mr. Joekes, de eerste afgevaardigde van het Leidsch Collegium, bedankte namens de Noorderlingen en daarna maakten we dat we wegkwamen, want het was al kwart over zevenen, om acht uur begon de gala-voorstelling in de Vlaamsche opera en we moesten nog eten.

Het officiële gedeelte haaste zich naar een eethuis, waar alle bedienden de stuipen op het lijf werd gejaagd, de eigenaar met „aannemen” aangesproken en al dergelijke kleine verschrikkingen meer, die de stemming er dadelijk in brachten tot grooten angst van den eigenaar voornoemd, die blij was toen hij al die menschen in rok met hun linten en kragen weer kwijt was.

We hadden zoo'n haast om op onze plaatsen in de opera te komen dat we de deurwaarder of portier haast voorbij liepen; de man had dan ook geen uniform aan, en stond niet naast een nauwe doorgang zooals wij dat gewend zijn. Antwerpen heeft de voorhal van zijn nieuwe Vlaamsche opera niet laten ontsieren door draaihekkens of andere leelijkheden, maar plaatst

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 10 FEBRUARI 1910. No. 17.

Wat mij hinderde en nog hindert is eenvoudig dit: De S. D. S. C. is opgericht door drie zeer jonge mensen, van wien menschelijker wijs gesproken onmogelijk verwacht kan worden dat zij een compleete studie der sociale beweging onzer eeuw grondig verwerkt hebben. Wanneer die drie mensen hadden gezegd: Wij richten een club op ter bestudeering van het socialisme als economisch verschijnsel, in al zijn uitingen en in verband met de politieke gevolgen ervan, ik zou het toegejuicht hebben. Maar, dat die mensen een beperking op het lidmaatschap en op het in de club te verhandelen zetten, daarmee de beruchte kwestie der „Vrije kritiek” (gedenk S. D. A. P. en S. D. P.) invoerend, als waren zij reeds gerechtigd te oordeelen over de waarde van die beperking, dat kan ik niet toejuichen. Ik keur het ten sterkste af.

En nu moge U dat een vormkwestie vinden, ik zie er een principieële fout in. Een vereeniging tot **bestudeering** der socialistische beweging zou dan alleen breed opgevat zijn wanneer zij alle opvattingen en meeningen toeliet en door onderlinge studie tot een juist gezichtspunt kwam, niet wanneer zij begint een beslist standpunt à priori het hare te noemen. Dit is mijn bezwaar tegen de S. D. S. C.

Wat nu Uw repliek betreft. Dat gij U met geen politieke partij hebt verbonden spreekt vanzelf, het idee is te dwaas. Dat er verder leden van de S. D. S. C. zijn die mij ten doopvont hebben gehouden doet mij veel plezier, maar het heeft niets te maken met het feit, waarop ik aanmerking maakte: N.l. dat de drie oprichters, zeer bijzonder jeugdig, toch meenden hunne vereeniging op een apart standpunt te moeten stellen.

Wat het Erfurter Programm aangaat. Ik heb wel degelijk gelezen dat gij spreekt van het eerste deel daarvan, en wanneer ik dat niet in die vorm heb aangehaald ligt dat alleen in het simpele feit, dat geen mensch zal denken, dat een Sociaal Democratische Studentenclub het tweede deel, dat uitsluitend van practischen aard, de politieke eischen der Sociaal Democratische partij opsomt, zal aannemen, om de eenvoudige reden dat een Studentenclub geen politieke partij is.

Wat nu aangaat uw formuleering: „door klassenstrijd onvermijdelijk naar socialiseering der productie-middelen”, het verwondert mij niet dat Professor Van Blom uitdrukkelijk heeft gezegd dat dit het centrale punt is. Inderdaad dat is het en op dat punt zijn bijna alle socialisten (ik blijf de Fabian-Society-mensen socialisten noemen) het eens.

Echter het 1e deel van het E. P. is zeer uitgebreid en bevat meer dan dat, het bevat ook een opsomming volgens welke wegen de Sociaal-Democratie haar doel wil bereiken, en op dit punt is het lang niet onaangetaast gebleven.

achter de glazen deur een ventje om de strooken van je kaart te scheuren. In de hal op de trappen stonden weer de banierdragers geschaard met de vlaggen der verschillende Vlaamsche kringen, en door die haag gingen we naar boven. Wat ook een goed ding was, dat je voor afgegeven kleeren geen afzonderlijk nummer kreeg, maar dat dit op de toegangskaart ging. Ik had het erg getroffen en kwam tusschen de beide Utrechters op het balkon te zitten, waar we een schoon gezicht op de zaal hadden. Met wat congres-leden om ons heen, o. a. twee heeren uit Leiden, van wie de eerste de provincie Friesland en de ander de stad Haarlem bij het congres vertegenwoordigde, zaten we te wachten op wat komen zoude.

Jammer genoeg was het houden van een feestrede door dichter van Roosbroeck verboden, omdat de Beheerder dat rangschikte onder politieke betoogingen en die mochten volgens zijn contract niet plaats hebben. Eindelijk, want we hadden ons overmatig gehaast, begon de muziek met de Brabançonne, die voor de Antwerpenaars geen volks-lied schijnt te zijn, want niemand zong mee. alleen stond men „recht”, zooals men dat daar noemt. Niet dat de Vlamingen anti-Belgisch zijn, dat zij verre, maar zij voelen niets voor het Fransche lied en kennen het ook niet. Toen daarna het „Wien Neerlandsch Bloed” werd ingezet, zongen Nederlanders en vele anderen uit volle borst mee. Daarna ging het scherm op en vertoonde men ten eersten male het Zangspel „Rosemarijntje”. Omdat ik gansch niet muzikaal ben kan ik U alleen vertellen dat er een oude schurk was, die steeds zong (als hij alleen was) „ik ben de Zon, die raist” — het schurken motief — en dan dat

Hoe nu de heer E. H. mij ervan kan verdenken dat ik zou willen, dat de S. D. S. C. de tekst van het E. P. zou omformuleeren, ik begrijp het niet. Zoo hoog heb ik de krachten van de S. D. S. C. toch heusch niet geschat. Ik verwachtte alleen van een dergelijke studieclub dat zij voor zich zelf een standpunt zou kiezen, en dat het haar niet door de oprichters moest worden opgedrongen.

Wat aangaat die socialisten die het Erfurter Programm niet als 't hunne erkennen, naar wat ik ervan heb kunnen volgen wil het mij voorkomen, dat de Engelsche Labour Party een karakter draagt in al haar uitingen overeenstemmend met de beginselen der Fabian Society, die in hun uitsluitend evolutionnaire opbouw vrij sterk afwijken van het E. P. Terwijl van de groote franschen socialisten speciaal Jaurès het socialisme veel meer in een nationaal kader houdt dan de bedoeling is van het E. P.

Uw voorstelling als zou de Fabian Society de Socialistische Toekomststaat willen opbouwen door philanthropie der rijken komt mij tenslotte onjuist voor.

Na dit alles blijf ik bij mijn meening dat het bestuur der S. D. S. C. verkeerd heeft gedaan bij de oprichting reeds een zoo scherp gedefinieerd standpunt in te willen nemen.

B. STEPHAN.

Naar aanleiding van „Sprookje”.

De jonge S. D. S. C. ondervindt direkt bij zijn optreden reeds bestrijding in het S.-W. Wat een bof, want niets kan deze vereeniging zoo sterk maken dan bestrijding en vooral als die geschiedt op een wijze als B. S. dit doet in het jongste nummer.

Als deze de vooropgezette bedoeling gehad heeft om met zijn artikel het bestaansrecht van de S. D. S. C. te bepleiten, dan kan ik hem gelukwenschen, want dan had hij het niet beter kunnen doen. Ja, ik zou geneigd zijn achter deze eigenaardige vorm, waarin hij zijn artikel goot, een fijn berekende humor te zoeken; evenwel geloof ik toch, dat dit te vergeefs zou zijn en moet ik wel aannemen, dat de schrijver er zijn werkelijke meening in heeft willen weergeven. En dan kan ik hem, tot mijn spijt, niet gelukwenschen.

Allereerst niet vanwege de vorm.

Een sprookje, door grootvader verteld aan kleine kinderen.

Een jongmensch, dat de allures aanneemt van een ouden man om andere jonge mensen te bekritizeeren, maakt zich licht belachelijk, want als hij zich werkelijk zoo oud en wijs gevoelt, blijkt daaruit, dat zijn denken zich wat abnormaal ontwikkeld heeft en ik ben bang, dat er tusschen zijn kindsheid en zijn kindschheid maar een korte periode zal liggen.

B. S. kan zich blijkbaar niet denken, dat er „jongens” in Delft aankomen, die in wat meer belang stellen dan in de gewone oppervlakkigheden van het leven en die, naast hun

motief van den Gemeenteraad „Jawel, menheer de Mai-ai-re!” Verder waschmeisjes, soldaten, enz., enz. Een mooi diep tooneel, goedgeschildeerde schermen, trouwens een aankleding geheel passend bij dit prachtige gebouw, eenige jaren geleden gezet door de stad Antwerpen volgens de nieuwste regelen. Men gaat daar veel meer uit, vandaar de overheidszorg op kunstgebied.

Na het eerste bedrijf een rustpoos, waarin wat heen en weer gedrenteld werd, want, o gruwel, een koffiekamer was nergens te ontdekken. Wel was er op onze verdieping een elleptische zaal, met ramen op verschillende hoogten waardoor bezoekers van hoogere sferen naar beneden kunnen kijken. En in deze zaal stapte al weer een agent heen en weer, wat een ongezellige indruk maakte. Daar ontmoette ik weer een hoop congres-leden, o. a. de leden van „Hollandia” uit Aken, die met z'n zevenen van de twaalf naar Antwerpen waren gekomen. We hadden toch een on-Nederlandsch gevoel over ons, dat er nergens wat te krijgen was en in de tweede rust dwaalden we het heele gebouw door tot eindelijk op de vierde verdieping een bordje „drinkzaal” ons de vijfde trap deed oprennen, waardoor we ons Hollandsch begrip van pauze konden voldoen.

Toen hoorden we ook fluisteren dat in de kelder, die we helaas niet ontdekt hadden, een liederavond zou worden gehouden. Na afloop van Rosemarijntje, waarbij Joekes nog met een krans namens de vier Senaten kwam aandragen, zoekende de dame die 'm moest hebben, zakte we af naar de kelder of „den caveau” zooals ze die kuil daar noemden en waarheen alle vlaggen vervoerd werden. De Vlaamsche Vaandeldrager neemt zijn dundoek overal mee en met veel behendigheid

vakstudie zich ook interesseeren voor wat in de maatschappij, waarvoor zij worden opgeleid, omgaat. En in die maatschappij gist het. Daar wordt een strijd gestreden en is het dan wonder, dat die jonge menschen daar in mee voelen en voor zichzelf reeds partij kiezen? Ze zijn jong en wellicht niet zoo vreeselijk doordacht en bezadigd als grootvader B. S., goddank niet! Hun geestdrift gaat gepaard met een onbevooroordeelde belangstelling en studie, meer onbevooroordeeld dan later wellicht mogelijk is, als ze in de maatschappij staan. Laten ze daarom hier kennis nemen van de groote vraagstukken: later staan ze er des te beter onderlegd tegenover.

Er was in Delft na '97 ook een periode, waarin zich die geestdrift openbaarde en dat tijdvak onderscheidde zich door een krachtig en opgewekt leven in de studentenmaatschappij, maar na die tijd kregen we weer een reactie, een tijd, geheel vervuld van de B. S.-geest, een geest, die zich overal doet voelen. En is het nu niet toe te juichen, dat die oude beweging weer de kop opsteekt, dat het blijkt, dat er werkelijk nog jong enthousiasme schuilt onder de studenten en dat er onder die elementen de behoefte gevoeld werd om hier wat meer belangstelling te ontwikkelen voor wat hen mooi en waar lijkt? En wat begrijpelijker dan dat ze een studieclub oprichten om hun doel te bereiken. Naar dit oogenblik werd verlangd, er was behoefte aan. Dat blijkt daaruit, dat menschen uit de meest uiteenlopende kringen der studenten hun sympathie betuigen; dat bleek ook uit de belangstelling voor de lezing, door de nieuwe vereeniging georganiseerd.

Is het niet een beter teeken, dat jonge menschen zich hun studietijd ten nutte trachten te maken door belangstelling voor en bestudeering van de groote maatschappelijke verschijnselen, dan dat ze hun energie verdooven bij drank en spel? B. S. vindt het zeker flinker en studentikozer als de „jongens” lid worden van Deliclub of Zuid-Hollandsche Heerensocieteit. Dat is de verderfelijke geest van de laatste jaren en het is te hopen, dat de S. D. S. C. daarin verbetering brengt.

J. M.

Antwoord aan den Heer J. M.

Waar de strekking der verschillende stukken, die ingekomen zijn naar aanleiding van mijn „Sprookje” in 't vorig S.-W., zoo verschillend is, heb ik het ook beter gevonden ieder apart te beantwoorden.

Mocht ik van het stuk van den heer E. H. zeggen, dat ik het met een zekere satisfactie had gelezen, van het Uwe mijnheer J. M. kan ik zeggen, dat ik ervan genoten heb. Werkelijk genoten, in de eerste plaats van de liefelikheden, die gij mij toedient (vooral die naderende kindschheid maakt mij bezorgd), maar meer dan daarvan heb ik genoten van de ideeën, die Gij mij aanwrijft, en wel in dien zin, dat ik gelachen heb om hun flagrante onjuistheid.

wurmden ze de lange bamboestokken de trap af en de kelder binnen. Een troepje dames en heeren kwam rond de piano staan en begon met een Wilhelmus, waarop de Vlaamsche Leeuw door Nederland als tegen-beleefdheid werd ingezet. De heele kelder oervol opera-bezoekers en studenten raakten in de ware ongedwongen Vlaamsche stemming. Daar hoorden we voor het eerst het prachtige strijdlid „de Leeuwen dansen” en de deun „Wij eischen Vlaamsche Hoogeschool”, die in Leuven (de katholieke academie) verleden jaar ontstond, toen de oud-studenten en studenten langs de hooge overheden trokken nadat de Aartsbisschop van Mechelen zich tegen de ver-vlaamsching had verklaard. Toen het Vlaamsch Verbond achter zijn vlag kwam aangestapt, ging uit den hoop ineens de kreet op: „Wij eischen Vlaamsche Hoogeschool”, de muziek erbij was dadelijk gevonden en zoo ontstond de kreet, die voor de Vlaamsche beweging van zoo ontzaglijke beteekenis is. Want van dat oogenblik af, gaan de Katholieken studenten met de Vrijzinnigen samen, wat voor ons niets lijkt, maar in België, waar beide groepen hun eigen vereenigingen hebben, die elkaar schuwen als de pest, van groote beteekenis is.

Maar om bij 't onderwerp te blijven, het koor zong verschillende stukken, door de Antwerpsche tak van het Algemeen Nederlandsch Verbond met zijn liederavonden voor het volk verspreid en welk mooi werk daardoor wordt verricht blijkt wel uit het lied van Groeninghe, dat in vier maanden is ingeburgerd. We gaven ook wat ten beste door hartroerend het „Iö-vivat” te zingen, waarop het Gaudeamus weerklonk, om kort te gaan, ieder raakte opgewonden door zang en omgeving.

Het schijnt, dat de Sprookjesvorm, waarin ik mijn eerste stuk bracht een zeer verbijsterende invloed op het begripsvermogen van den heer J. M. heeft gehad, of moet ik aannemen, dat dit stukje op 's heeren J. M.'s enthousiasme heeft gewerkt als een roode vlag op een stier, en hij zich, de quintessence van mijn stuk volkomen voorbijziend, aan het schrijven heeft gezet?

Hoe het ook zij, het is een feit, dat J. M. blijkbaar niet begrepen heeft, waarom ik de S. D. S. C. heb aangevallen. Ik wil hier niet in herhalingen vervallen; wanneer J. M. de moeite wil nemen mijn antwoord aan den Heer E. H. door te lezen, zal hij daarin naar ik hoop duidelijk genoeg kunnen zien, dat mijn bezwaar tegen de S. D. S. C. alleen lag in het voorstellen van een bepaald programma, en het wil mij voorkomen dat zulks uit mijn „Sprookje” ook duidelijk genoeg spreekt.

Het is mij dan ook een raadsel hoe de heer J. M. tot die ideeën omtrent mijne opvattingen komt, die hij in bovenstaand stuk zoo heftig aanvalt. Kende J. M. mij persoonlijk beter, hij zou zijn kostelijken inkt niet verspild hebben aan dusdanige onmogelijkheden.

Ik kan 't niet van mij laten, mij even te rechtvaardigen, „B. S. kan zich blijkbaar niet denken dat er „jongens” in Delft aankomen, die in wat meer belangstelling dan in de gewone oppervlakkigheden van het leven enz.” M'n God J. M. waar haalt Gij dit vandaan? Ik meen te mogen zeggen, dat uit al mijn denkbeelden steeds het omgekeerde heeft gesproken. Elke gelegenheid tot vrije en algemeene studie moet m. i. door een student aangegrepen worden, niet in dien zin, dat hij een soort wandelende encyclopaedie wordt, maar dat hij dingen van algemeen maatschappelijk belang het onderwerp maakt van diepere studie. Toevallig komt juist in dit nummer van 't S.-W. een stuk voor van mijn hand, waaruit die opvatting nogal duidelijk spreekt. In mijn geheele „Sprookje” is nergens iets te vinden, dat tot de conclusie van J. M. kan leiden.

Hij gaat zelfs verder en veralgemeent, spreekt van een B. S. geest, als de geest, die de laatste jaren in Delft heerscht, hij durft zelfs te veronderstellen, dat ik het beter en studentikozer (waarom dit ellendige woord weer uit zijn doodkist gehaald?) zou vinden als de „jongens” lid werden van speelhuizen. Het een en 't ander is haast te dwaas om nog over te spreken. Ik ben goddank nog jong en voel niets voor die lautheid, die den laatsten tijd ons studentenleven karakteriseert, en wat de laatste insinuatie betreft, misschien zullen er sommigen zijn, die zich herinneren, dat ik het toevallig was, die voor een paar maanden het kwaad der speelsocieteiten in dit blad heb aangevallen. Enfin, dat is trouwens van geenerlei beteekenis, de heer J. M. slaat omtrent mijn ideeën totaal de plank mis, maar rept geen woord over het punt, dat ik voor de jong op te richten S. D. S. C. verderfelijk heb gevonden, en heb aangevallen.

Welnu des te beter, ik voel mij in mijn argumenten tegen het beleid van het bestuur der S. D. S. C. door J. M. niet aangetast, en blijf volkomen bij mijn opinie.

B. STEPHAN.

Nog even vertellen dat toen Stijn Streuvels binnenkwam er een donderend gejuich opging, ondersteund door een „Leve onze Stijn, want hij mag er wezen” een bewijs hoe bemind hij in Vlaanderen is.

Zoo langzamerhand kreeg men behoefte aan beweging en daarom trok men in drommen naar „den Rubens” waar ter inleiding van het Carnaval gedanst werd. Op straat leerden we onze Zuiderbroeders de geheimen en geneugten van de cortège, anders gezegd het hansje-sokken en dansten in den ronde om de vlaggen, steeds een Vlaamsche Hoogeschool eischend en voortdurend meer verhoederend.

Antwerpen kent geen sluitingsuur van koffiehuisen, wat een zeer wijze maatregel is, vooral voor een plaats waar een studenten-congres wordt gehouden. Over het algemeen stelde men deze opvatting der vroedschap op hoogen prijs, waarvan de nachtportier zou kunnen verhalen en de vele logeergasten die uit hun slaap werden opgeschrikt als er weer een congreslid thuis kwam, steeds een Vlaamsche Hoogeschool eischend, welke deun niet was kwijt te raken. Verder zou ik aan mijn vroegere weekverslag-tijd te kort doen, als ik hier niet plompverloren de Antwerpsche uitroep „flanel” plaatste.

R. v. I.

(Wordt vervolgd).

Weg met het pessimisme van die Grootvaders.

Motto's.

Sagen Sie
Ihm, dass er für die Traüme Seiner Jugend
Soll Achtung tragen, wenn er Mann sein wird.
Nicht öfönen soll dem tötenden Insekte
Gerühmter, bessner Vernunft das Herz.
Der zarten Götterblume — dass er nicht
Soll irre werden, wenn des Staubes Weisheit,
Begeisterung, die Himmelstochter, lästert.
Ich hab' es im zuvor gesagt.

(SCHILLER).

La vertue suprême est de savoir que faire,
et d'apprendre à choisir à quoi l'on peut donner
sa vie.

Le premier de tous nos devoirs est d'éclairer
notre idée du devoir.

(MAETERLINCK).

Tegen-Motto's.

Ja, zij waren zoo opgeblazen pedant, dat zij
meenden reeds een oordeel te mogen vellen
over wat er in die wereld voorviel.

Ja, zij gingen nog verder, en meenden dingen
te kunnen doen en te begrijpen, waarover de
heusche menschen eerst goed moesten nadenken
— toen keek Grootvader voor zich — schudde
zijn oude hoofd bij de herinnering aan de
droevige afloop van wat eens met zooveel spek-
takel als de Sociaal-Democratische Studenten
Club werd aangekondigd.

(Sprookje B. S.)

Wat blijkt uit de motto's: dat de mensch tracht niet maar
zijn leven te laten gaan, maar dat hij voor zich ziet bepaalde
wegen, al zijn hem die wegen nog maar vaag aangeduid. Maar
die wegen moet hij volgen. En door het volgen zal hem de
weg en het doel duidelijker worden.

En op ieder oogenblik heeft hij het recht voor zijn streven
uit te komen, dat te verdedigen en tevens . . . voelt hij in
zich een drang, dat streven aan anderen kenbaar te maken;
al wordt de volvoering ervan dikwijls, helaas, tegen gehouden
door de versuffendheid van zijn maar in het gareel loopen
van slapen, eten, zoo'n beetje wat doen, slapen.

Geen ouderdom, geen rang, geen betrekking hoeft hem te
weerhouden. Op ieder moment is hij ver genoeg gevorderd
om zijn waarlijk mensch zijn te toonen. Daardoor zal hij op-
wekken, zal hij tevens zelf leeren, zelf verder komen, hem
zelf zal zijn streven duidelijker worden: hij wordt meer mensch.

Het is een goede pedanterie, te oordeelen over datgene,
wat buiten u voorvalt, en dat oordeel te durven mededeelen.
En kritiek zal dan wel volgen, kritiek, die hem en anderen
verder zal brengen.

Op ieder oogenblik begrijpt een ieder voldoende genoeg een
zaak, om op dat oogenblik die zaak, zoo die hem sympathiek
is, voor te staan, maar tevens de behoefte om die zaak verder
te onderzoeken.

In dat licht is te beschouwen het streven van die Sociaal-
Democr. Stud. Club, o, grootvader, en met u andere groot-
en bet-over-grootvaders.

En zoo als het noodig is, en een onverbreekbare behoefte
is van de menschheid om in gedachten om te zetten, in sym-
bolen, zóó dat hij zeggen kan, kijk, daar heb je 't, grijp dat
vast, zoo hebben die kinderen genomen als hun kern, om hun
socialist zijn uit te drukken, het Erfurter Program.

Geen symbool geeft volkomen zijn idee weer, maar het
maken van het symbool, zal in zich houden het te willen ver-
beteren. Alles bestaat om te veranderen. Aan ieder bestaan
kleven fouten, maar tevens is er de drang, die fouten op te
willen heffen.

En die drang is ook hier aanwezig. Want wil die Club
niet bestudeeren naast verspreiden?

Laat zij dan nu beginnen, met iemand aan te laten toonen,
wat die beginselverschillen zijn van Erfurter en andere programs.
Is zij daarna tot meer inzicht gekomen, fiat, zij zal niet
aarzelen dan, zoo noodig, verandering aan te brengen. Maar
een kern moet er zijn.

En zij, die de beginselen van het Erfurter Program willen
onderschrijven, van die kunnen verwacht worden, dat zij een
opgewekt leven in die club zullen houden. Want dit is het
noodige ter volvoering van het doel: het Socialisme te willen
ingang doen vinden.

In de onvolkomenheid van de aanname van de beginselen
van het E. P. ligt opgesloten de wil tot verbetering, en tot
leven, en tot leven willen geven, en niet:

Grootvader schudde z'n oude hoofd bij de herinnering aan
de droevige afloop der S. D. S. C.

Ja, afloop zal er zijn, maar die ligt zoo ver, en er is voor
die richting nu nog zooveel te doen, dat die Grootvaders dat
einde niet zullen meemaken.

Dus, medestudenten, beseft dat het streven dier club mee-
gevoel verdient; beseft, dat er naast dit streven nog andere
strevens zijn, die door uw brein behooren te gaan; beseft,
dat je in alle mogelijke opzichten uw idealen hoog moet houden,
en noemenswaardige idealen er op na houden.

Zoowel het: Kent u zelve, als het: Weest u zelve, laten
dat geen „woorden” voor u blijven.

Het lijkt wel een preek, maar preekerige Grootvaders moeten
dubbel bepreekt worden, wil hun versuffende uitgeleefdheid
haar gif niet doen verdorren dat opbruisende, krachtige, dat
jonge lieden in zich dragen.

En wanneer toonen de Grootvaders, dat ze nooit Grootvader
in hun hart geweest zijn?

S.

Antwoord aan den Heer S.

Een antwoord aan den Heer S. is van mijn zijde bijna
overbodig, in hoofdzaak blijken wij van dezelfde gevoelens te zijn.

Gij schermt wel een beetje met „de versuffende uitgeleefdheid”
van dien ongelukkigen Grootvader, maar au fond blijkt ge het
zelfde te willen wat ik wilde van de S. D. S. C., n.l. een studie
van het Socialisme leidende tot het aantoonen der beginsel-
verschillen tusschen de verschillende programmen, waarna een
keuze mogelijk zal zijn. Juist! zoo moest het zijn, maar zoo
zal het niet zijn: de beperkingen, die het bestuur den leden
heeft gemeend te moeten opleggen, zal ongunstig werken op
een vrije keuze en leiden tot een bekrompenheid, die in een
Socialistische Studenten Club niet mag voorkomen.

Er behoeft geen kern te zijn, gelijk gij meent. Een club,
rustend op ideeën, als ik in mijn antwoord aan den heer E. H.
heb opgesteld zou ongetwijfeld evenveel en meer belangstelling
verkrijgen, en zou daarbij van breeder opvatting getuigen.

Ik zou willen, dat de oprichters der S. D. S. C. hun wijsheid
niet hadden overschat, zich wat kleiner hadden gevoeld tegen-
over de groote crisis waarin onze tegenwoordige Maatschappij
verkeert, en, zelve begrijpend, dat hun jeugd hen alsnog ver-
hindert een volledig begrip van de sociale beweging te hebben,
zich hadden gesteld op het standpunt: Wij weten nog niet,
maar Gij, die wel weet, leert ons!

Dat ware een gezonde basis voor een studieclub, maar thans
wordt het gebouw der S. D. S. C. opgetrokken op een verkeerd
fundament, en wij kennen allen het lot van een huis, welks
fundamenten slecht zijn.

Dat is wat ik bedoelde met de droeve afloop der S. D. S. C.,
en dat einde zal vlugger zijn dan gij, mijnheer S., verwacht.
En hiermee is mijn laatste woord gezegd.

B. STEPHAN.

Socialisten.

„Socialisten” — hoorde ik eens iemand zeggen — „zijn
schetteraars en schelden en schreeuwen als marktventers
die schoensmeer verkoopen, dat is het wat me van hun
onsympathiek is”.

Dit is misschien „dikbuikig-wijze bezadigdheid”, maar ter
zake.

Toen ik in no. 16 S. W. het artikeltje las, voorstellend
een „oproep”, gesteld door het Bestuur S. D. S. C., schoten
me die woorden onwillekeurig te binnen.

Welk een groote woorden, „Uw eer als leden der Stu-
dentenmaatschappij, uw roep van onbevooroordeelde jonge
lui, zou er mee gemoeid zijn als . . . . .
. . . . . ons streven naar kennisverspreiding afstuitte op
uw onverschilligheid”.

Denkt Ge, Bestuurderen S. D. S. C., met een dergelijke
wijze van oproepen als Ge deedt, sympathie in te oogsten
voor Uw doel „kennisverspreiding op Socialistisch gebied”?

Daarvoor deugt allerminst Uw opzet, want Ge eischt
onderschrijving van een program, dat is juist het verkeerde,
U moest geen program voorop stellen, maar liever trachten
licht te verspreiden over alle programma's opdat later een
ieder daaruit kiezen zal, maar nu verbeeldt ge U jong-
durvend-radicaal te zijn . . . . . zeker door programma-
onderschrijving voorop te stellen . . . . .; Uw gedoe lijkt
meer op een troepje jongetjes die met papieren steek en

houten sabel uitgerust, zich verbeelden allemaal Generaal te zijn; — met eenig verschil echter n.l. dat zij weten, dat zij spelen, terwijl Gij U verbeeldt heele kerels te zijn. Dit is dan zeker jong-durvend-radicalisme en de te voorschijnkomende dosis frischheid?

Maar ge vergeet nog iets!

En wat ge vergeet is, dat ge niet steeds „student” d.w.z. vrije-jonge-man zult wezen en daarin ligt een groot gevaar. Nu zult Ge U socialist noemen en met enthousiasme en durf uit kunnen roepen „ik onderschrijf het Erfurter Program”! Maar Ge wordt ouder, Ge studeert af, Ge zoekt een betrekking.

Zult Ge alleen reeds terwille van het laatste nog die „durf” kunnen aan den dag leggen?

Ik vermoed van niet, want al komt een Ingenieur veel met sociale toestanden in raking, echt — „Socialist zijn in alle Consequentie's” — zal hij zelden kunnen wezen — omdat . . . hij dan geen betrekking zal kunnen krijgen.¹⁾

Wat is het gevolg? Dat ge al Uw idealen netjes op kunt bergen in een veilig hoekje, van Uw durf zal er al heel weinig over kunnen blijven, al wildet Ge misschien nog zoo gaarne, en zult Ge dan misschien nog gaan behooren tot . . . de economische specialiteiten en de dikbuikig-wijze bezadigden.²⁾

Zoudt Ge dat niet betreuren?

Ongetwijfeld. Maar waar ligt de schuld? Aan Uw opzet. Als iedereen zich bij U kon aansluiten in de volle zin van het woord (niet als buitengewoon lid) zonder een program te moeten onderschrijven en dan volkomen onbevooroordeeld, Uw onderwerpen kon bestudeeren dan zou een ieder, elk voor zich zelf, daarvan tot zich kunnen nemen wat hem goed dacht, en zou hij zich later nooit zoo teleurgesteld gevoelen als de voorgenoemde (Erfurter) program onderschrijver.

Nu gaat Ge met mooie woorden en program gescherm jonge menschen tot U lokken, die toch zoo licht geneigd zullen zijn, om zich onder Uw vaan te scharen, want het is immers zoo aantrekkelijk, 't socialisme, en die naderhand, door den aard van hun betrekking en loopbaan als 't ware gepredestineerd daartoe, hun studenten-idealene aan de kapstok zullen moeten hangen. Daarmee begaat Ge tegenover die jongeren en ook tegenover U zelve, een onverantwoordelijkheid; tenzij ge hen zegt, dat ze later heel veel zullen moeten opbergen, dan wete een ieder wat hem wachten zal.

Maar Uw doel is — waarom anders 't Erfurter Program — om hier weer een verzameling van socialistene, allen Erfurterprogram-onderschrijvers, bijeen te brengen, en als U dat gelukt, dan zoudt ge zeker zeggen, dat ge al die dikbuikigen en hoe Ge ze verder noemt, de plaats hebt doen ruimen voor U — jong-durvende radicalen!

Maar wat zal er dan van die jong-durvende radicalen overblijven?

Een troepje menschen, die zullen zeggen: „Ik was eens vurig socialist, maar dat leerde ik wel af”. En geloof me, de maatschappij, het leven zal 99% van hen, „het socialist zijn, zooals ze waren” afleeren, en wat blijft er dan van Uw streven meer over, dan een beetje „de socialist gespeeld” te hebben?

Dat Ge ons hier in Delft in de gelegenheid stelt om kennis te maken met al de pro's. maar ook vooral met de contra's van het socialisme, dat is alleszins lofwaardig, daarvoor Uw enthousiasme te geven ongetwijfeld loonend, maar als Ge hier in Delft de hoofden warm wilt gaan maken voor socialistische actie, het aanprijzen van het pro — (en 't contra liefst vergetend) —, hier een — laat me het zoo noemen — socialistenfokkerij op wilt richten, een Fata-morgana in Uw studententijd³⁾ schept, dan handelt ge verkeerd omdat dan teleurstelling Uw deel zal wezen, . . . omdat ge als bestaanszeker ingenieur bijna nooit tegelijker tijd, volbloed socialist zult kunnen blijven zijn.

En zou 't dan niet jammer wezen, als men op den dag, dat men met zijn Ingenieursdiploma in den zak, de maatschappij ingaat, men dan de meeste van al zijn schoone Ideeën en Idealene voor goed op zal moeten bergen?

Maar dat zult Ge niet behoeven te doen als Ge tracht een ieder zooveel mogelijk te leeren, maar U dan tevens

¹⁾ Daarmede wil ik niet zeggen dat een Ingenieur-Socialist „onmogelijk” bestaan kan, maar daar gaat het nu niet om.

²⁾ Dit is misschien de reden, waarom dat z.g.n. Delftsche durvende-jonge-radicalisme is doodgebloed.

³⁾ Een Fata-morgana, dat ophoudt te bestaan zodra men student-af is en daarmee tevens de teleurstelling, — die Gij Uw volgelingen nu niet bespaard — baart.

van iedere, in eenig program omschreven, richting onthoudt; dan zult Ge succes oogsten.

Nu noemt Ge mij misschien ook zoo'n dikbuikig-wijze bezadigde, een afkeerige van „socialist-zijn”, die over geen grein frischheid beschikt.

Maar dan wil ik U wel zeggen, dat ik gaarne zag, dat Ge hier een ieder gaf een dosis radicalisme, dat men mée kan nemen, als men eens de maatschappij ingaat en dat men niet behoeft op te bergen, maar dat men zal behouden kunnen, dan zult Ge velen een teleurstelling besparen.

J. ENTE.

Oprichting Studenten-Afdeeling T. H. van het A. N. V.

Ondergeteekende roept alle leden van het A. N. V. en belangstellende ingeschrevenen aan de T. H. op, tot een bijeenkomst in zaal 4, Hoofdgebouw, op Donderdag 17 Februari a. s. ten 4.30 uur, om daar over te gaan tot het stichten van een Delftsche Studenten Afdeeling van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

W. M. ROESINGH VAN ITERSON,
Koornmarkt 65.

Voorstellen van Wetswijziging.

Hoofdstuk XVI. Titel: Van de Reunisten en de samenstelling der Reunie-Commissie.

Art. 1—8 oude Hoofdstuk XVI.

Hoofdstuk XVII. Van de Reuniefesten.

Art. 1. Ter gelegenheid van de Reunie zullen er door het Delftsch Studentencorps feesten worden gegeven.

Art. 2. Er zal een Feestcommissie benoemd worden, belast met de artistieke en financieele voorbereiding en uitvoering der Feestplannen.

Art. 3. Zoodra de verkiezingen voor de Feestcommissie aanvangen, legt de Senaat het Feestverslag en het Verificatieverslag der vorige feesten op de leeszaal der Societeit Phoenix ter lezing, terwijl de overige bescheiden door den Senaat ter inzage van de leden worden beschikbaar gehouden.

Art. 4. In begin December, anderhalf jaar vóór de feesten, zullen voor deze Commissie 3 leden worden gekozen. Zij verdeelen onderling hunne werkzaamheden. Na de vergadering, genoemd in art. 6, kan de Commissie indien zij het wenschelijk acht, door verkiezing tot 5 leden worden uitgebreid.

Art. 5. Terstond na hare benoeming richt de Commissie een rondschrjven tot de leden, met het verzoek ontwerpen of aanwijzingen omtrent feestplannen bij haar in te dienen voor 1 Februari d. a. v.

Voor 1 Maart zendt zij hare en de bij haar ingekomen plannen met toelichting en aanduiding omtrent de kosten bij den Senaat in, welke den inhoud van dit schrjven door rondzending aan de leden bekend maakt.

Art. 6. Voor de daaropvolgende Paaschvacantie worden in een Corpsvergadering de plannen en de daarop ingekomen opmerkingen behandeld, en een plan voor uitvoering aangewezen.

In deze vergadering wordt verder de waarde van n uit art. 10 en het maximum bedrag vastgesteld dat het Corps voor de feestviering beschikbaar stelt, bestaande uit de Feestkas, een geraamd bedrag voor vrijwillige bijdragen en een maximum toe te stane Hoofdelyke Omslag.

Art. 7. De Feestcommissie heeft het recht de noodige voorbereidende maatregelen te treffen, alvorens hare definitieve plannen en begrootingen zijn goedgekeurd; onder toestemming der Corpsvergadering zoo deze maatregelen voor het Corps bindend zijn.

Art. 8. De Feestcommissie dient vóór 15 October het door de Corpsvergadering aangewezen plan, uitgewerkt en

(Zie verder Derde Blad).

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 10 FEBRUARI 1910. No. 17.

met eene nauwkeurige begrooting bij den Senaat in welke dit schrijven binnen 14 dagen na ontvangst aan de corpsleden toezendt. Minstens 14 dagen na deze rondzending doch vóór 15 Nov. d. a. v. wordt dit in een Corpsvergadering behandeld en de begrooting waaronder de Hoofdelijke Omslag definitief vastgesteld.

Art. 9. Op elke begrooting moet een bedrag van minstens 10% der uitgaven worden gereserveerd voor onvoorziene uitgaven en bovendien 10% voor risico, over welk laatste bedrag voor het einde der feesten niet beschikt mag worden.

Art. 10. Het gezamenlijk bedrag der op de begrooting voorkomende uitgaven, verminderd met de zekere inkomsten mag de som van n maal het aantal leden in gulden, niet overschrijden.

Art. 11. De posten der begrooting zijn ieder voor zich, bindend voor de Feestcommissie. Begrootingen en contracten niet behoorende tot die, welke volgens art. 8 zijn toegestaan moeten aan de goedkeuring der Corpsvergadering worden onderworpen. Zij worden minstens 8 dagen te voren ter lezing gelegd tenzij rondzending aan de leden gewenscht is.

Art. 12. In de maand October wordt de commissie uitgebreid tot 7 personen, gekozen in functie. De President en de Thesaurier der Feestcommissie mogen niet hetzelfde ambt in den Lustrumsenaat bekleeden.

De leden van den Senaat hebben het recht de vergaderingen der Feestcommissie bij te wonen en daarin adviseerende stem uit te brengen.

Art. 13. De leden der Feestcommissie worden door den Senaat geïnstalleerd.

Art. 14. De Feestcommissie kan voor bepaalde doeleinden sub-commissies benoemen die aan haar verantwoordelijk zijn. Zij wijst een harer leden als Voorzitter eener sub-commissie aan.

Art. 15. De Feestcommissie stelt een Huishoudelijk Reglement samen, dat door de Corpsvergadering moet worden goedgekeurd. Het zal bevatten:

- 1°. Eene regeling der werkzaamheden voor de commissieleden;
- 2°. eene regeling betreffende het finantieele beheer;
- 3°. de verhouding tot sub-commissies;
- 4°. wat verder wenschelijk geacht wordt.

Dit reglement kan ten allen tijde onder goedkeuring der Corpsvergadering worden gewijzigd.

Het is bindend voor de leden der Feestcommissie en hare sub-commissies, welke een exemplaar berustend bij den Senaat moeten onderteekenen.

Art. 16. De Feestcommissie maakt zoo spoedig mogelijk (op door haar te bepalen wijze) aan alle met haar in betrekking tredende personen bekend, welke leden der Feestcommissie en der sub-commissies gemachtigd zijn uit haar naam overeenkomsten aan te gaan op welke wijze dit zal geschieden en tevens dat alle rekeningen, de feesten betreffende, voor 1 Aug. d. a. v. moeten worden ingediend.

Art. 17. De Feestcommissie draagt zorg hare opdrachten zooveel mogelijk tegen vooraf vastgestelde prijzen te doen uitvoeren.

Art. 18. Van uitgaven voor voorwerpen ten behoeve van personen wier eigendom zij worden, draagt het Corps geen risico, tenzij zulks bij de aanneming eener begrooting van deze uitgave bepaald wordt.

Art. 19. Voor iedere door een lid der Feestcommissie of eener subcommissie te verrichten handeling waaruit een geldelijke verplichting voor het Corps voortvloeit, is eene opdracht der Feestcommissie vereischt, tenzij aan bedoelde personen de uitvoering van een begrotings-onderdeel is opgedragen in welk geval zij de binnen de begrooting blijvende uitgaven mogen doen.

Art. 20. Na iedere uitgave, bestelling, of handeling als bovenbedoeld, wordt den Thesaurier der Feestcommissie onmiddellijk hiervan schriftelijk kennis gegeven.

Art. 21. Bij zijne werkzaamheden kan de Thesaurier der Feestcommissie zich door een deskundige doen bijstaan.

Art. 22. De Senaat houdt toezicht op het geldelijk beheer der Feestcommissie.

Art. 23. De Feestcommissie draagt zorg dat alle boeken en belangrijke stukken, haren arbeid betreffende, behoorlijk gerangschikt aan het Corpsarchief worden toevertrouwd, evenals een uitvoerig verslag harer werkzaamheden en bevindingen. Zij wordt in een Senaatsvergadering gedechargeerd na vaststelling van een Verificatieverslag omtrent haar beheer, uit te brengen door een buitengewone Verificatiecommissie die benoemd wordt volgens de bepalingen geldende voor de gewone Verificatie-commissie en wier verslag uit te brengen voor Maart, volgende op de feesten, in een Corpsvergadering moet worden goedgekeurd.

De Wetswijzigingen in tweede lezing.

Wat ik in dit schrijven behandelen ga, is geen belang van het oogenblik; het gaat over de toekomst van het corps, over de toekomst van een zijner meest karakteristieke, ons zoo dierbare, instellingen.

Er loopt een gerucht dat de meerderheid der tegenwoordige corpsleden zich aan die toekomst niet gelegen laat liggen! ...?

Weldra zal de corpswet een hoofdstuk meer tellen en daarmee eene belangrijke wetswijziging ingevoerd zijn. De corpsvergadering van 13 Januari stelde reeds de beginselen vast; de redactie was van later zorg, zooals de voorzitter eenige malen uitsprak. Het gaat nu dus nog om de vorm.

Meent iemand echter, dat bepaalde punten niet tot hun recht kwamen bij de behandeling in 1e lezing, dan dient hij hierop nog te wijzen. Het zou wat laf zijn, als hij zulks liet, omdat er niet veel belangstelling is.

Laat ik de aangenomen beginselen, die ik vrijwel geheel ook de mijne noem, even in hoofdzaken resumeeren:

1°. Waarborgen voor eenheid van beheer, met controle van den Senaat.

2°. Invoering van een Huishoudelijk Reglement voor de Feestcommissie met hare sub-commissies; dat regeling eischt van bepaalde zaken naar de omstandigheden in den tijd van zijne toepassing.

3°. Krachtige centrale leiding, samengaande met elasticiteit van arbeidsvermogen der Feestcommissie, door instelling van aan haar verantwoordelijke sub-commissies, waardoor de Feestcommissie steeds nieuwe werkrachten aan zich verbinden kan.

4°. Waarborgen, dat alle corpsleden deel kunnen hebben in de feestvoorbereiding en hiertoe aangemoedigd worden, door verplichtte bekendmaking van alle ingezonden plannen en door plannenmakers, of anderen, die zich ontpopten als geschikt voor de leiding der lustrumviering kans te geven in de Feestcommissie verkozen te worden.

5°. Permanentie.

Eenige punten kwamen op de corpsvergadering niet tot hun recht. Ik wil er nog noemen, al werkt het „gerucht” niet opwekkend; ik wil voor mezelf een mogelijk later verwijt „van niet gesproken te hebben” ontgaan.

Men wil plannenmakers en anderen, die tijdens de voorbereiding geschikt bleken kans geven aan de uitvoering mede te werken. Daarom de mogelijkheid (!) de Feestcommissie van 3 leden, anderhalf jaar tevoren gekozen, aan te vullen met 2 leden, zoodra het plan van uitvoering door de corpsvergadering vastgesteld is (vóór de Paaschvacantie); 7 maanden daarna, in October, weer aanvulling tot 7 leden.

Bij deze regeling heeft men veel kans eene tweeslachtige Commissie te krijgen, omdat men de Commissie bij gedeelten kiest in geheel verschillende tijdperken, om geheel andere motieven. De eerste verkiezing van 3 leden geschiedt naar aanleiding van eene Senaatsgreep naar kandidaten, want niemand kan weten welke krachten er in het Corps zijn, ook de Senaat niet. Sterker: men kent eigen krachten niet; en het zal voor velen, die een idee gaan uitwerken, eerst

schoorvoetend, eene openbaring zijn, als ze merken werkelijk wel in staat te zijn, iets goeds in elkaar te zetten.

De eerste aanvulling, indien ze geschiedt, — het kan alleen als de Commissie zelf er van gediend is — zal zijn om getoonde geschiktheid. Stel nu dat de het reeds verkozen drietal, ongeschikt is gebleken, dan zullen de geschikten bedanken voor de eer der samenwerking . . . Jammer! „Maar die ongeschikten gaan er wel uit”, hoor ik een theoreticus betoogen. Ik ben geneigd hem toe te voegen . . . „dát denk je maar”!!

Waarom de Commissie, na vaststelling der plannen niet ontbonden? Men kan een geheel andere kijk op de in het corps aanwezige krachten gekregen hebben en ook bepaalt de aard van het plan de meerdere of mindere geschiktheid van den een boven den ander. Kiest men plan A, dan kan meneer P het meest geschikt geacht worden; en voor plan B, meneer Q.

Maar men wil Permanentie! Dat wil ik ook, maar ik mag het zoo niet noemen, omdat ik „practisch” permanentie in de hand werken wil. Want ik beweer, dat het niet veel beteekent of men al in de corpswet vaststelt, dat 3 menschen, eenmaal in eene Commissie gekozen, daarin 2 jaar moeten blijven zitten. Verschil van inzicht van zulke Commissie-leden en het corps over de uitvoering van plannen; examenteleurstelling; huiselijke omstandigheden; ruzie; en al wat de in dezen onuitputtelijke bron van verscheidenheden mijnen welwillenden lezer meer aan de hand wil doen; kunnen oorzaak zijn, dat leden uit de Commissie treden. Het is eenvoudig niet denkbaar, dat zoo'n Commissie, bestaande uit heterogene elementen in verschillende tijdperken gekozen, onveranderlijk van samenstelling zou zijn. Men ziet zoo vaak, dat op het ongeschikte oogenblik menschen uit een verband treden, door drang van omstandigheden.

Wisseling in een tijdperk van 2 jaren is m.i. niet te voorkomen. Mijn doel is echter om in de hand te werken dat die wisseling op het juiste oogenblik plaats heeft en daardoor practisch meerdere permanentie te bereiken.

Het juiste oogenblik is terstond na de vaststelling der plannen door de corpsvergadering. Men heeft dan, als de plannen in alle kringen in besprek en in keuze geweest zijn en ze verdedigd zijn in de corpsvergadering, een geheel frissche en beteren kijk op de krachten der corpsleden gekregen. Laten nu de gekozenen hun mandaat beschikbaar stellen en laat het corps uitspreken, wie in verband met den loop van gebeurtenissen het meeste vertrouwen der corpsleden verwierf.

Wie zich aan een bepaald plan verbindt en zich de moeite van uitwerking en opzet in de dadelijk volgende groote vacantie getroost, zal zeker ook de vruchten van zijn werk willen plukken. Er zijn dan belangrijke waarborgen voor zijn aanblijven.

Het enthousiasme voor uitvoering van een zelf bedacht plan is een belangrijke factor voor het welslagen van het feest; en moet niet getemperd worden door al te heterogene samenstelling van de Feestcommissie.

Er is nog een gevaar in de andere regeling. Wie een tijdruimte van anderhalf jaar voor zich ziet begint veelal met „zich niet te haasten” en eerst ander, ook nuttig, werk af te doen om zich daarna ten volle aan de feesten te kunnen geven. Maar dan is er alle kans, dat zoo'n Commissie van drie, heelemaal geen plan ter wereld brengt vóór de groote vacantie en het is juist van zoo groot belang, dat in die vacantie reeds begroot en uitgewerkt wordt; anders moet men op het laatst te veel aan het handje van dure artistieke leiding loopen. Men moet eerst 3 menschen kiezen, die al hunne krachten geven om plannen te bedenken en in omloop te brengen. Is dat klaar, dan dient gevraagd wie den tijd, de lust en de bekwaamheid heeft om het gekozen plan uit te voeren. Er zijn maar zeer weinig menschen, die 2 jaar lang al hun tijd aan feestviering willen geven; maar genoeg menschen, die eens 3 maanden over uitvoerbaarheid van plannen willen studeeren en beraadslagen. Het is van groot belang dat hunne, misschien vaak uitnemende, krachten, niet buitengesloten worden.

Het, kan me niet helder worden, hoe iemand, die de strekking van mijn betoog — de plannen laten uitvoeren door hen, die zich geschikt toonden, zonder practisch de permanentie te kort te doen — kent en begrijpt, er zich tegen verklaren kan.

Er zijn in de voorstellen nog artikelen en zinnen, die vanzelf sprekende zaken omschrijven (bijv. art. 7); artikelen die eenvoudiger samengenomen werden (bijv. art. 2 en 4).

Waarom het systeem van eenheid van beheer (voortdurend overzicht van den penningmeester; daartoe terstond mededeeling aan hem van alle uitgaven enz. van bij de feestviering betrokkenen; alles onder contróle van den Senaat) niet in één artikel ondergebracht?

Het sensaatsvoorstel eischt goedkeuring van begrotingen en contracten, vallende buiten de in October vastgestelde begroting. Dit artikel werkt opzetjes buiten de begroting in de hand, wat m.i. verkeerd is. Echter acht ik noodig eene bepaling, dat de begroting moet worden herzien, zoodra de Feestcommissie ziet met haar in strijd te zullen komen. De Commissie is niet verantwoord als ze achteraf moet opbiechten eene begroting verre te hebben overschreden. Ze moet integendeel de begroting steeds aan de uitkomsten van haren arbeid toetsen en haar daaraan aanpassen. Aanvulling is niet voldoende, omdat een flinke tegenvaller op een bepaalde post, bezuiniging op verscheidene posten noodzakelijk kan maken; en dus moet zoo'n bindende begroting omgewerkt worden.

Eene lustrumbegroting zal uit den aard der zaak wel nooit in allen deele juist geraamd zijn; verplichtte preventieve herziening is eene uitstekende waarborg voor accuraat beheer; zonder deze herziening heeft het „bindend-zijn” geen beteekenis, het is dan een wassen neus.

De corpsvergadering van 13 Januari was weinig bezet. Men wist niet waar het om ging, door de overhaaste overrompeling met rapporten en artikelen over de wetswijzigingen, die men niet ineens allen te samen verwerken kon. Het was dan ook het vaste verwachten van ondergeteekende geweest dat de rapporten vóór de Kerstvacantie zouden worden rondgezonden en dan na de Kerstvacantie nog in eenige S. W.'s toelichting van de hoofdpunten. De Senaat beschikte anders.

De corpsvergadering was weinig bezet, miste de bekoring voor de voorstanders van verschillende standpunten om eene flinke meerderheid voor eigen inzicht te winnen. De homogene Senaat had 5 stemmen en dat was bijna eene meerderheid der aanwezigen. Bovendien ieder die zich moeite voor de zaak gegeven had wenschte althans eenig resultaat en bij de behandeling der Senaatsvoorstellen werd zelfs aan amendementen op belangrijke punten niet gedacht.

Misschien kan dit een en ander zijn nut nog doen.

T.

BOEKBESPREKING.

ANNUARIUM. Uitgave van de Unie der R. K. Studentenverenigingen in Nederland.

Ook dit jaar ontvingen wij weder dit jaarboek, dat op zo'n onweerlegbare wijze getuigenis aflegt van het frisse krachtige godsdienstige leven in de R. K. Studentenverenigingen. De geest, die uit dit boekwerk spreekt, en die ook wel degelijk schijnt weer te geven de geest, die in de R. K. Studentenverenigingen heerst, is die van een sympathiek, gezond streven van jonge mensen. Het is geen uiting van vroomheid van tere vrouwen of oude mannetjes, maar er spreekt krachtige jonge vroomheid uit, van mensen, die bezielde door liefde voor het hoogste wat zij kennen, hun R. K. geloof, hun leven trachten te maken zo ruim, en schoon mogelijk, krachtig strevend naar eigen verbetering en verovering van een steeds hogere positie in de maatschappij, en dat alles langs lijnen van hun geloof, gesteund er door niet alleen, maar het volgend en meevoerd hun hele leven door bij alle gebeuren en denken. Treffend komt die opvatting, dat streven uit in de woorden van W. Bronkhorst Jr., Hoofdredacteur, president van „Veritas”, R. K. Stud. Ver. te Utrecht, aan wie zeker een groot deel van dit Annuaireum te danken is, die ik hier aan wil halen: „Heel algemeen is de gedachte, dat het godsdienstige en maatschappelijke leven zich langs een scherpe lijn laten afscheiden of, als ik het wat gewoner mag zeggen: vroomheid hoort in de kerk, maar niet in het dagelijks leven.

Maar wie zoo spreekt moet wel een heel onklaar en onvolledig inzicht hebben in 't wezen van vroomheid en haar voorname waardigheid; — hij kent heel zeker niet die wondere verblijding, die zoo krachtig het leven vermooit van wie de vroomheid brengt in elke daad.

Ook zijn er velen, die meenen, dat vroom-zijn een mooi sieraad is voor een zachte, zwakke vrouw, — en ook voor oude mannen heel goed dienen kan, maar voor de mensen van de daad, die sterk zich moeten weeren in „the struggle for life”, een heel onpraktische ballast is.

De vroomheid leeft voor hen alleen in weeke vormen, en is een goed-voedzaam papje voor aftandsche of ziekelijk-teere geesten.

Toch, de vroomheid en misschien wel haar hoogste vorm kan onze mannelijkheid opvoeren tot de standvastigste en meest voorname krachtigheid, want elke daad eenvoudig van bedoeling zich recht richtend tot het evenwicht van schoonheid en recht is vroom”.

Men kan zeer verschillende opvattingen hebben over het leven, men kan de godsdienst zeer verschillend opvatten en ook geen godsdienst hebben, zulke woorden klinken toch sympathiek door hun algemene waarheid, en men moet het gelukkig verschijnsel noemen, dat onder de R. K. studenten zich het geloof op een dergelijke wijze openbaart. Alle verenigingen van studenten, hetzij dan katholieke, protestanten, atheïstiese enz., die zich op zulk een ernstige, schone wijze, uitspreken over hun levensopvattingen, moeten wij met blijdschap begroeten en een voorspoedig bestaan toewensen!

Ik wil nu in het kort de inhoud van het annuarium bespreken.

Voorin is opgenomen het portret van Prof. G. J. van Swaay, hoogleraar in de electrotechniek te Delft, een verdienstelijk oud-lid der R. K. Stud.-Vereniging, met een zeer sympathiek gesteld bijschrift van A. J. L. Juten. In het voorwoord wijst de Redactie er op dat het bijzonder hoge peil der eerste Annuaria niet te handhaven was, daar het slechts door toevallige omstandigheden zo hoog kon zijn. Voor het eerst draagt de Unie de financiële verantwoordelijkheid voor deze uitgave. Een geheel nieuwe generatie mengelwerkschrijvers verleende dit jaar medewerking. Wat dit laatste betreft geloof ik werkelijk dat die nieuwe generatie gemiddeld veel lager staat dan de oude. Het peil van het mengelwerk lijkt mij in 't algemeen ver beneden dat van vorige jaren. Maar daarover later.

Na enige gewone rubrieken als kalender enz. is opgenomen de rede van Frans van Cauwelaert, gehouden bij het jubileum van Veritas. Hierop volgen de verslagen der plaatselijke verenigingen; een portret met bijschrift van L. J. M. Feber; een verslag van de jaarlijksche vergadering van de Unie der R. K. Studentenverenigingen op het Warmonderhek; en een beschrijving van de R. K. Studentenretraite te Warmond. Dit laatste hoofdstuk van W. Bronkhorst Jr. munt uit door treffende, doch eenvoudige beschrijving van dagen, die voor de R. K. Studenten zeker nimmer vergeten zullen worden. Hierna een In Memoriam Mr. J. G. S. Bevers, met portret, en in memoriam Dr. M. R. H. Corten.

Dan volgt het mengelwerk. Het ernstige prozadeel hiervan bestaat uit: *Litaniae meditativae* van P. A. J. van Hal; Rede voor de Algemeene R. K. Stud. Vergadering te Warmond door W. Bronkhorst Jr., *Recollectanea* en „De zekerheid der Wiskunde door W. A. Thijsen. Wat betreft het eerste en de twee laatsten wil ik mij geen kritiek aanmatigen, ik zou het echter niet geheel eens geweest zijn met de Redactie over de opname van deze stukken, waarvan vooral het laatste al heel weinig in dit boek thuis behoort,

De rede van Bronkhorst geeft ons veel mooie inzichten, maar het is geen mengelwerk.

„Van het land” kan ik niet erg bewonderen. Het is in het geheel geen karakteristieke schets van „op het land” of van iets of iemand dat „op het land” aanwezig zou moeten zijn. De opzet en het verloop van deze brandtragedie lijken mij vrij drakerig.

Van „Liefde” en „Poezie” valt niet veel te zeggen.

„Challiba op de Zuiderzee” is een levendige schets, wel aardig in zijn soort, maar niet boven het zeer middelmatige komend; zeker geen 18 blz. waard.

„Blij geluk” bevat wel prettig aandoende luchtigheid; van „Het Vlinderke” kan men 't zelfde zeggen.

„Twee Sonnetten aan Maria” wil ik stilzwijgend voorbijgaan, daar ik mij niet kan verplaatsen in de gevoelens van de schrijver.

Volgt een afbeelding van het standbeeld van Albrecht Rodenbach met bijschrift.

„Examen-wee” en „Vinus, Vina, Vinum” behoren tot de leukste specimen van het lichtere mengelwerk. Beiden zijn handig in vers gebracht en geestig.

Het „Drinklied” kan ik niet bewonderen.

„Kleinsteedsch Geklets” is een zeer ongelukkige wijdse titel voor een vrij goed gedicht.

„Dévouement” vind ik knap gesteld en schoon van inhoud. Over het frans wil ik mij geen oordeel aanmatigen.

„Bloemzending” lijkt mij een uiterst gelukkige titel voor een bijzonder schoon gedicht van H. v. H., dat zowel wat inhoud, woordenkeus als maat alle lof verdient.

De „Romance” is weer middelmatig, en kan ook op geen hogere tendens aanspraak maken.

De tekeningen van Hak Weve, bestaan uit „Uit mijn diktaat-cahier”, een serie niet onaardige afbeeldingen van college-typen. Er ligt zeker iets geestigs. iets raaks in deze tekeningen, hoewel van een geniaal tekentalent bij Hak Weve toch ook geen sprake kan zijn.

De potloodtekening van A. Barge, eveneens van Hak Weve's hand bevat mij minder. De grove, krachtige lijn der vorige schetstekeningen is hier uitgewerkt tot een flets, weinig typerende kop, waar geen leven, uitdrukking of karakter in te bespeuren is.

Het was mij onmogelijk in een uitvoerige bespreking van alle mengelwerk-stukken te geven, mijn bespreking heeft toch al een grote omvang gekregen. Ik gaf mijn nuchtere kritiek, die de redactie verwachtte, of ze juist is, is een kwestie van opvatting.

In het algemeen lijkt mij het eigenlijke mengelwerk van geringe betekenis en een toekomstige Redactie zou goed doen een ruimer gebruik te maken van haar bevoegdheid om stukken niet op te nemen. De 214 blz. mengelwerk bevatten werkelijk zeer weinig van wat er eigenlijk in thuis hoort en waardig is te verschijnen in een boek, dat in de andere delen zo'n schoon getuigenis aflegt van het leven der R. K. Studenten-Vereenigingen. Want, en dit herhaal ik, de delen die meer speciaal op het geloof, op het katholieke leven betrekking hebben zijn bijzonder goed en maken voor de Unie een werk uit, waarop zij buitengewoon trots mag zijn.

H. G. N.

Ontvangen Boeken:

EEN WERELD-CORRESPONDENTIE VAN MEISJES-STUDENTEN. Opstellen uit verschillende Staten over Vrouwenstudie. — Uitgegeven door de Vereeniging van Vrouwelijke Studenten te Leiden, bij L. en J. Brusse, Rotterdam.

SLAVERNIJ EN CONFECTIE, door M. J. Brusse. Uitgevers L. en J. Brusse, Rotterdam.

ANNUARIUM. — Uitgave van de Unie der R. K. Studenten Vereeniging in Nederland.

GROOTE DENKERS. Aristoteles.

LOTUSKNOPPEN. Deel XII, No. 3.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

BERICHT.

Door de overvloed van geschrijf over den opzet van de S. D. S. C. moet wegens plaatsgebrek ons verslag van de eerste openbare Vergadering der S. D. S. C. blijven liggen tot het volgende nummer.

REDACTIE.

—o—

DELFTSCHE STUDENTEN SCHAAKCLUB.

Door het bestuur is besloten een andere regeling der prijzen in de winter-wedstrijd in te voeren, waardoor bij daling van het aantal, het gehalte der prijzen zal stijgen.

In de prijzen der eerste klasse zal geen verandering komen.

In de tweede klasse zullen die twee spelers, die in hun groep n°. 1 zijn uitgekomen, elkaar om de eerste en tweede prijs bekampen.

In de derde klasse geldt dezelfde regeling met dien verstande dat de drie als n°. 1 uitgekomen spelers, elkaar om de eerste, tweede en derden prijs zullen bevechten.

Zooals reeds gezegd hoopt het Bestuur door deze nieuwe regeling de prijzen waardevoller te maken.

Vrijdag 11 Februari worden de volgende partijen gespeeld:

Kubatz—Nellensteijn
van Aalst—Zwager
Overduijn—Macdonald
Cool—Willink
Oele—Mijnlieff
Van den Berg—de Brauw
Ruijs—Elfrink
Schwarz—Spengler
Piek—Hinse
van Gennep—Hauber
Jagerink—Schijsma.

Doordat de heer Heemskerk van Beest zich heeft teruggetrokken bekomen dus de H.H. Elfrink, Ruijs en Spengler elk één punt.

VAN AALST.

—o—

R. K. S. V. „St. VIRGILIUS”.

Het nieuwe Bestuur is als volgt samengesteld:

St. van Schaik, Voorzitter
C. Duyzings, 1e Secretaris.
P. Dujardin, Penningmeester.
H. Bauduin, 2e Secretaris.
B. van Vianen, Boekerijbeheerder.

—o—

ROTTERDAMSCH KUNSTKRING.

Tentoonstelling van Werk van G. H. Breitner. Geopend van 5 Februari tot en met 13 Maart 1910, dagelijks van 10—4½ uur.

A G E N D A.

DELFT.

Maandag 14 Febr. Stads Doelen. Rotterd. Tooneelgezelschap, 9e abonnementsvoorstelling: „Als de jonge wijn bloeit...”; 8 uur.

DEN HAAG.

Vrijdag 11 Febr. Ned. Tooneel: „De industrieel van Pont Avesnes”; 8 uur.

Zaterdag 12 Febr. Gebouw v. K. en W. Opvoering van „Elektra”; 8½ uur.

Fransche Opera: „Paillasses; Cavalleria Rusticana”; 8 u.

Zondag 13 Febr. Ned. Tooneel: „Trilby”; 8 uur.

Gebouw v. K. en W. Tournée mevr. van Lier: „Silvia Silombra”; 8 uur.

Woensdag 16 Febr. Gebouw v. K. en W. 7e Diligentiaconcert met medewerking van het Residentie-orkest, onder leiding van mr. Henri Viotta; Soliste Margarete Preuse—Matzenauer (zang); 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 11 Febr. Tivoli-Schouwburg. Gezelschap van het Grand théâtre Gebr. van Lier: „Een slot dat pakt”; 8 uur.

Groote Schouwburg. Rotterd. Tooneelgezelschap: „Als de jonge wijn bloeit”; 8 uur.

Zaterdag 12 Febr. Groote Schouwburg. Wiener Operette: „Die geschiedene Frau”; 8 uur.

Zondag 13 Febr. Tivoli-Schouwburg. De Hagespelers: „Raffles, de gentleman-dief”; 8 uur.

A D V E R T E N T I E N.

EGLISE WALLONNE.

Service tous les dimanches à 10 heures et demie.

TE KOOP AANGEBODEN:

Vijf Airedale TERRIERS,

oud 7 weken. Moeder PEEKA, vader WOODROAD KING.
Teefjes f 10,—, reu f 15,—. Met uitgebreiden stamboom.
Adres J. N. DE ROO, Agnetapark 52.

Volontair. Brouwerij. Chemicus.

Aan eene groote Brouwerij in een der groote steden van ons land kan, tegen matige vergoeding, een Volontair geplaatst worden ter praktische opleiding tot brouwerij-ingenieur en tevens ter assistentie van den bedrijfs-ingenieur.

Jongelieden, in het bezit van een diploma als technoloog of scheikundige of wel daarvoor studeerende, wordt verzocht zich onder letter A 67, onder mededeeling van genoten opleiding schriftelijk aan te melden aan het Alg. Advert.-Bureau ROUMA & Co., Amsterdam.

C. MENSERT Pzn.

Gasfitter en Loodgieter.

OUDE DELFT 146.

In den Boekhandel J. WALTMAN Jr.,
Binnenwatersloot 33-35,

is voorhanden:

Voetbal Jaarboekje

(12e JAARGANG,)

uitgegeven door den Nederlandschen
Voetbalbond.

PRIJS f 0,50.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

SPEENHOFF. SPEENHOFF.
Liedjes, wijzen en prentjes.

— 5 bundels. —

Prijs per bundel | ingenaaid f 0,50
| gebonden „ 0,75

Alle 5 bundels in één band gebonden
slechts f 2,90.

Voorradig bij J. WALTMAN JR.,
Binnenwatersloot 33. — Delft.